

ปัญหาเกี่ยวกับการออกไปรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหารโดยองค์กรเอกชน¹

กรภัทร์ วิฑูรย์ชาติ²

ธุรกิจร้านอาหารในปัจจุบันเติบโตและเป็นที่ให้ความสนใจอย่างมาก ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับรสชาติในมื้ออาหารและคุณภาพประโยชน์ที่ได้รับในแต่ละเมนูมากขึ้น เนื่องจากผู้บริโภคเริ่มเห็นความสำคัญของอาหารสุขภาพ เห็นความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหรือตรวจสอบส่วนผสม วัตถุดิบ สรรพคุณ ที่อยู่ในอาหาร ประกอบกับปัจจุบันสื่อออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตของคนในสังคม รวมไปถึงการโฆษณาอาหารการสื่อสารทางออนไลน์ทำให้ธุรกิจอาหารเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรงและรวดเร็วหากข้อมูลที่ผู้บริโภคได้รับจากการโฆษณาอาหารเหล่านั้นไม่เพียงพอ บิดเบือน มีข้อผิดพลาด หรือหากการโฆษณาได้กระทำ ในลักษณะที่เป็นเท็จเกินจริง หรือหลอกลวงจนผู้บริโภคสำคัญผิดยอมไม่เป็นธรรมและอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภคได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหารซึ่งเป็นสินค้าที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย และเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิต ดังนั้น การให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการโฆษณาเกี่ยวกับอาหารจึงเป็นเรื่องสำคัญที่สังคมพึงตระหนักและร่วมกันดูแลให้เกิดความเป็นธรรม

การประเมินคุณภาพของอาหารโดยองค์กรเอกชนไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคล คณะบุคคลหรือ บุคคลธรรมดาในรูปแบบไปรับรองคุณภาพอาหาร ที่มีลักษณะเป็นป้ายหรือตราสัญลักษณ์ขององค์กรเอกชนนั้นให้แก่ร้านอาหาร เพื่อเป็นการเชิญชวนหรือชักจูงให้เข้าไปลองชิมอาหารในร้านอาหาร ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่รับรองความอร่อยของอาหาร แต่ยังรวมไปถึงความสะอาด คุณภาพของวัตถุดิบ ราคา และบรรยากาศของร้านอาหารซึ่งเกี่ยวข้องกับสุขอนามัยของอาหารและความปลอดภัยของผู้บริโภคด้วย องค์กรเอกชนที่ออกไปรับรองมาตรฐานคุณภาพอาหารที่พบในปัจจุบัน ได้แก่ มีชลิน สตาร์ เซลล์ชวนชิม เป็บพิสดาร อร่อยเลิศ กับคุณหรีด และ หมิกแดง เป็นต้น จะเห็นได้ว่าองค์กรเอกชนมีความหลากหลายทั้งในเรื่องขององค์กรและหลักเกณฑ์เงื่อนไขการพิจารณา ทำให้มีความแตกต่างหลากหลาย และการกำหนดหลักเกณฑ์ขาดความเป็นมาตรฐาน ประกอบกับองค์กรเอกชนที่ออกไปรับรองคุณภาพอาหารบางกรณีเป็นผู้ประกอบการร้านอาหารใช้ประโยชน์จากสื่อโฆษณาเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ วัตถุประสงค์ในการออกไปรับรองจึงเป็นเพียงรูปแบบของการตลาดเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ เพราะไปรับรองคุณภาพอาหารเป็นการชักชวนให้ผู้บริโภคเข้ามาบริโภคอาหารในร้าน จะช่วยเพิ่มยอดขาย และความนิยมให้แก่ร้านอาหาร เนื่องจากผู้บริโภคมีความมั่นใจในคุณภาพ ของอาหาร แต่ในขณะเดียวกันผู้บริโภคอาจถูกเอารัดเอาเปรียบ เนื่องจากผู้บริโภคไม่สามารถ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการออกไปรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหารโดยองค์กรเอกชน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ณฐ สันตาสว่าง และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จุฑพร วงศ์ทองสรรค์ และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนนิผล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาเขตเชียงใหม่ สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รู้เท่าทันการตลาดได้เท่าผู้ประกอบการร้านอาหาร เพราะเหตุนี้ผู้บริโภคจึงควรได้รับความคุ้มครองถึงสิทธิของตนในการบริโภคสินค้าต่างๆ ควรได้รับการคุ้มครองสิทธิโดยชอบตามกฎหมาย แต่ในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่คุ้มครองผู้บริโภค และกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ในกรณีที่ต้องคัดค้านหรือคัดค้านเป็นผู้ออกไปรับรองคุณภาพอาหารให้แก่ร้านอาหารเป็นการเฉพาะ

ในประเทศไทยมีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ปรากฏในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แต่ยังไม่มีความตราใดที่กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือการควบคุมในกรณีที่ต้องคัดค้านหรือคัดค้านเป็นผู้ออกไปรับรองคุณภาพอาหารให้แก่ร้านอาหารเป็นการเฉพาะ ในขณะที่รัฐธรรมนูญไทยให้ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการบัญญัติของผู้บริโภคไว้ในรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนถึงฉบับปัจจุบัน อีกทั้ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติรับรองการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคไว้ในหมวด 5 กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค ปัญหาการออกไปรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหารโดยองค์กรเอกชน จึงเป็นที่น่าสนใจว่ามีกฎหมายใดที่ครอบคลุมการคุ้มครองผู้บริโภคในกรณีดังกล่าวได้

จากการศึกษาจากลักษณะและหลักเกณฑ์ที่ต้องคัดค้านหรือคัดค้านเป็นผู้กำหนด ผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่ได้รับระหว่างองค์กรเอกชนที่ออกไปรับรองกับร้านอาหาร ตลอดจนผลกระทบที่ผู้บริโภคได้รับจากการออกไปรับรองดังกล่าว เทียบเคียงกับกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พบว่า กรณีการออกไปรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหารโดยองค์กรเอกชนยังคงไม่ชัดเจนทางด้านกฎหมายและยังคงมีปัญหที่เกิดขึ้นหลายประการ แยกพิจารณาเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติขององค์กรเอกชนที่ออกไปรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหาร

องค์กรเอกชนที่ออกไปรับรองมีความหลากหลายทั้งในเรื่องสถานะทางกฎหมายและหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของผู้พิจารณาออกไปรับรอง ประกอบกับผู้ออกไปรับรองมีเพียงความชื่นชอบและหลงใหลในรสชาติของอาหาร ไม่ได้ให้ความสำคัญกับความเชี่ยวชาญ ความรู้ หรือทักษะเกี่ยวกับอาหารในการพิจารณาออกไปรับรองคุณภาพอาหารโดยอาศัยโอกาสและความชอบรวมถึงความมีชื่อเสียง กำหนดรูปแบบหลักเกณฑ์ และออกไปรับรองคุณภาพอาหารให้กับร้านอาหารเพื่อรับรองความอร่อยโดยใช้มาตรฐานความคิดเห็นส่วนตัวในการจัดลำดับรสชาติอาหารหรือตัดสินออกไปรับรองคุณภาพอาหาร โดยองค์กรเอกชนผู้ที่มีอำนาจออกไปรับรองขาดความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือทักษะเฉพาะเกี่ยวกับอาหาร วัตถุดิบ ความสะอาด หรือสุขลักษณะของร้านอาหาร องค์กรเอกชนจึงขาดความน่าเชื่อถือ และขาดการควบคุม ทำให้ผู้บริโภคไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ได้กำหนดการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค สิทธิว่าผู้บริโภคมีสิทธิที่จะได้รับข่าวสาร รวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ซึ่งได้แก่สิทธิที่จะได้รับการโฆษณาหรือการแสดงฉลากตามความเป็นจริงและปราศจากโทษแก่ผู้บริโภค รวมตลอดถึงสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการอย่างถูกต้องและเพียงพอที่จะไม่หลงผิดในการซื้อสินค้าหรือรับบริการโดยไม่เป็นธรรม โดยกำหนดไว้ในมาตรา 22 ว่าการโฆษณาจะต้องไม่ใช่ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อความดังกล่าวนั้นจะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือลักษณะของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการส่งมอบ การจัดหา หรือการใช้สินค้าหรือบริการ และได้กำหนดคำนิยามความหมายของคำต่างๆ ไว้ใน มาตรา 3 ซึ่งจากคำนิยามคำว่า โฆษณา รูปแบบที่แสดงถึงการโฆษณา คือการกระทำการไม่ว่าโดยวิธีการใดๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า ข้อความที่ว่านั้นได้กำหนดนิยามความหมายไว้ว่า ให้หมายความรวมถึงการกระทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใดๆ ที่ทำให้นบุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้ เมื่อพิจารณาลักษณะการออกใบรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหารเป็นการรับรองในลักษณะป้ายหรือตราสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ ชื่อ หรือรูปภาพขององค์กรเอกชน มิได้มีข้อความที่แสดงถึงอาหารหรือร้านอาหาร ซึ่งแม้ว่าการออกใบรับรองคุณภาพอาหารจะเข้าลักษณะของการโฆษณา แต่อย่างไรก็ตามต้องพิจารณาถึงความหมายที่กล่าวถึงนั้นว่าจะเป็นความหมายตามมาตรา 3 ที่จะได้ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 22 หรือไม่ ใบรับรองที่ออกโดยองค์กรเอกชนที่ขาดความน่าเชื่อถือ ไม่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หากผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากการหลงเชื่อองค์กรเอกชนบริโภคอาหารที่ไม่มีคุณภาพ ไม่ถูกสุขลักษณะ จะได้รับความคุ้มครองในกรณีหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

ดังนั้น องค์กรเอกชนที่ออกใบรับรองคุณภาพอาหารให้แก่ร้านอาหารนั้น ควรเป็นองค์กรที่เชื่อถือได้ ควรมีการกำหนดคุณสมบัติขององค์กรเอกชนให้เหมาะสม องค์กรเอกชนควรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือทักษะเกี่ยวกับการโฆษณาหรืออาหาร โดยเฉพาะ และการพิจารณาออกใบรับรองต้องเป็นในรูปแบบของคณะกรรมการ คือ เพื่อหาข้อยุติอันเป็นเอกฉันท์

2. ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การออกใบรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหาร โดยองค์กรเอกชน

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาออกใบอนุญาตของแต่ละองค์กรเอกชนมีความแตกต่างกันออกไป เช่น อาหารอร่อยได้มาตรฐาน บริการดี ปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ความสะอาด ราคา ยุติธรรม บรรยากาศของร้านอาหาร คุณภาพของวัตถุดิบ ซึ่งนอกจากจะให้ความเห็นเรื่องความอร่อยของอาหารแล้วยังมีการประเมินเรื่องราคา ความสะอาด การให้บริการ หรือสุขลักษณะด้วย พิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประเทศไทยมีการบังคับใช้ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารไว้ว่า จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาตจะต้องออกเป็นข้อบัญญัติซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละราชการส่วนท้องถิ่น ทำให้หลักเกณฑ์ในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันออกไป การที่องค์กรเอกชนกำหนดหลักเกณฑ์ในการ

พิจารณาที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขแต่มีมาตรฐานต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด องค์กรเอกชนจะมีอำนาจรับรองให้กับร้านอาหารได้หรือไม่ และหากผู้บริโภคหลงเชื่อได้รับความเสียหายจากการบริโภคอาหารที่ไม่ได้มาตรฐานสาธารณสุข องค์กรเอกชนที่ออกไปรับรองจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ เพราะองค์กรเอกชนเป็นเพียงผู้รับรองว่าร้านอาหารมีมาตรฐานเท่านั้น

ดังนั้น องค์กรเอกชนที่จะออกไปรับรองคุณภาพร้านอาหารนอกจากจะพิจารณาถึงรสชาติและคุณภาพของอาหารแล้ว ควรมีเกณฑ์มาตรฐานการออกไปรับรองเทียบเท่าหรือไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด แต่อย่างไรก็ตามมีปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า การออกข้อบัญญัติของราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการใช้ดุลพินิจของผู้ปกครองใน แต่ละท้องถิ่นซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ลักษณะการแก้ปัญหาจึงแตกต่างกัน ประกอบกับการบังคับใช้จำกัดเฉพาะภายในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง ไม่มีมาตรฐาน หลักเกณฑ์ที่องค์กรเอกชนกำหนดเพื่อที่จะให้เป็นเงื่อนไขในการพิจารณาออกไปรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหารควรเป็นหลักเกณฑ์เดียวกันและใช้บังคับกับร้านอาหารทั่วประเทศใช้หลักเกณฑ์เงื่อนไขของข้อบัญญัติเป็นแนวทาง เพื่อให้มีมาตรฐานไปในทิศทางเดียวกัน ป้องกันการสับสนของผู้บริโภค

3. ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมได้เสียขององค์กรเอกชนที่ออกไปรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหาร

องค์กรเอกชนที่ทำการออกไปรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหารส่วนหนึ่งเป็นผู้มีชื่อเสียงในวงการบันเทิง ทำรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับอาหารเป็นนักเขียนประจำสำนักพิมพ์ หรือเป็นเจ้าของร้านอาหาร ซึ่งต่างมีเรื่องของผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาออกไปรับรองอาหาร การพิจารณาออกไปรับรองมีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่มีความเป็นกลาง ไม่เป็นธรรมต่อร้านอาหารอื่นที่ไม่ได้ให้ผลประโยชน์ตอบแทน เพราะส่งผลให้ร้านที่ไม่ได้รับไปรับรองคุณภาพอาหาร ไม่ได้รับความนิยมน ไม่มีความน่าเชื่อถือ ผู้บริโภคไม่ได้ให้ความไว้วางใจ และทำให้ขาดรายได้ในที่สุด เป็นการแทรกแซงระบบเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม และขัดกับหลักการคุ้มครองของผู้บริโภค ที่ควรได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเพียงพอในการตัดสินใจเลือกบริโภค ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้การพิจารณาออกไปรับรองมีผลประโยชน์ทับซ้อน การพิจารณามีความเป็นกลางปราศจากอคติ และเป็นธรรมต่อร้านอาหารที่ได้รับการพิจารณาคุณภาพของอาหาร องค์กรเอกชนที่จะทำการออกไปรับรองต้องมีความเป็นกลาง ใช้ดุลพินิจอย่างปราศจากข้อบกพร่องหรือความลำเอียง และไม่มีอคติ ซึ่งหลักความเป็นกลางนี้เป็นหลักการที่ควบคุมมิให้ผู้มีอำนาจพิจารณาใช้อำนาจตามอำเภอใจ เพราะการพิจารณา วินิจฉัย หรือมีคำสั่งจะมีผลกระทบต่อร้านอาหาร โดยเฉพาะรายได้ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่า คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2552 ควรเป็นองค์กรของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขการออกไปอนุญาตให้แก่องค์กรเอกชนที่จะทำการออกไปรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหาร รวมไปถึงหลักเกณฑ์การเพิกถอนใบอนุญาต เนื่องจากมาตรา 21 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2552 บัญญัติว่าในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะมิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่

ผู้มีอำนาจตามกฎหมายออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามที่บัญญัติในหมวดนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายอยู่แล้ว ดังนั้น คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจึงมีอำนาจกระทำได้ตามกฎหมายดังกล่าว

4. ปัญหาเกี่ยวกับการรักษามาตรฐานคุณภาพอาหารของร้านอาหารที่ได้ใบรับรองจากองค์กรเอกชน พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 มาตรา 6 ได้กำหนดการควบคุมอาหารตามระดับความเสี่ยงและผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริโภค 4 ประเภท คือ อาหารควบคุมเฉพาะ อาหารที่กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐาน อาหารที่ต้องมีฉลาก และอาหารทั่วไป (เป็นกลุ่มอาหารที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภคน้อย ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่ต้องนำไปผลิตในกระบวนการต่อไปหรือต้องผ่านความร้อนหรือนำไปปรุงก่อนบริโภค) พระราชบัญญัตินี้เป็นการใช้มาตรการเชิงป้องกัน ควบคุม อาหารที่เป็นมีความเสี่ยงหรือเป็นอันตรายแต่ไม่มีมาตรการควบคุมคุณภาพของอาหารทั่วไป เช่น อาหารที่ปรุงสุก อาหารที่บริโภคในชีวิตประจำวัน อาหารที่ปลอดภัยแต่ต้องการการควบคุมคุณภาพให้มีมาตรฐาน ประกอบกับ มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาคุณภาพ ประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหารอันเป็นเท็จหรือเป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อโดยไม่สมควร และ มาตรา 41 ผู้ใดประสงค์จะโฆษณาคุณภาพ ประโยชน์ คุณภาพหรือสรรพคุณของอาหารทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพ ภาพยนตร์ หรือทางหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น หรือด้วยวิธีอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการค้า ต้องนำเสียง ภาพ ภาพยนตร์ หรือข้อความที่จะโฆษณาดังกล่าวนั้นให้ผู้อนุญาตตรวจพิจารณาก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะโฆษณาได้ จะเห็นได้ว่าผู้ที่ทำการโฆษณาไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ผลิตหรือเจ้าของกิจการเท่านั้น และการโฆษณาดังกล่าวต้องได้รับการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตก่อนถึงจะดำเนินการได้ แต่อย่างไรก็ตามในพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้บัญญัติความหมายของการโฆษณาไว้ เพียงแต่กำหนดในมาตรา 41 กรณีที่จะต้องขออนุญาตเพื่อการโฆษณา ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงประเภทของการโฆษณาในปัจจุบันที่ใช้สื่อออนไลน์ในการโฆษณา รวมไปถึงความไม่ชัดเจนของกฎหมายว่าการออกใบรับรองคุณภาพอาหารแสดงหน้าร้านเป็นการโฆษณาและต้องได้รับการอนุญาตก่อนหรือไม่พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 จึงไม่ครอบคลุมปัญหากรณีที่ต้องคุ้มครองผู้บริโภคใบรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหารแล้วไม่ตรวจสอบซ้ำ ทำให้มาตรฐานคุณภาพลดลง

ลักษณะการออกใบรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหารที่พบในปัจจุบันเมื่อมีการออกใบรับรองคุณภาพอาหารให้แล้วจะไม่มีมีการเพิกถอนหรือคืนใบรับรองปัญหาที่พบคือเมื่อมีการออกใบรับรองคุณภาพอาหารแล้ว ไม่มีการตรวจสอบซ้ำ ถือว่าเป็นการรับรองตลอดการประกอบกิจการร้านอาหารตั้งแต่รุ่นพ่อสู่ลูก ซึ่งรสชาติย่อมไม่เหมือนเดิมเสมอไป หรือในกรณีที่ร้านค้าได้รับการรับรองคุณภาพอาหารแล้ว ต่อมามีการขยายกิจการเปิดสาขาใหม่ หรือการให้สิทธิและส่วนการครอบครองการบริหารจัดการและการจัดจำหน่ายที่เรียกว่า แฟรนไชส์ (franchise) สาขาใหม่ที่เปิดก็ยังสามารถอ้างอิงใบรับรองคุณภาพอาหารของสาขาหลักได้ ซึ่งแน่นอนว่ารสชาติย่อมไม่เหมือนกันถึงแม้ว่าทำอาหารด้วยสูตรอาหารเดียวกันก็ตาม การไม่ตรวจสอบ

คุณภาพของอาหารย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้บริโภค เพราะผู้บริโภคย่อมมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในใบรับรอง และเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นผู้บริโภคไม่สามารถเรียกค่าเสียหายจากองค์กรผู้ออกใบรับรองได้

จากที่ได้ทำการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นประจักษ์กับพิจารณากฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน พบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่ครอบคลุมถึงกรณีที่ต้องคัดค้านออกใบรับรองคุณภาพอาหารให้แก่ร้านอาหาร และไม่มีกฎหมายที่บังคับใช้เป็นการเฉพาะแต่อย่างใด ทำให้เกิดช่องว่างการบังคับใช้กฎหมาย ผู้บริโภคไม่ได้รับความคุ้มครองตามสิทธิเมื่อเกิดความเสียหายหรือไม่ได้รับการชดเชยค่าเสียหายตามสิทธิที่ควรจะได้รับ ดังนั้น เพื่อการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย จึงมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดคุณสมบัติขององค์กรเอกชนผู้ออกใบรับรองคุณภาพร้านอาหารของอาหาร เช่น จบการศึกษาในหลักสูตรเกี่ยวกับอาหาร มีอาชีพเกี่ยวกับการประกอบอาหาร มีความรู้ด้านการสาธารณสุข หรือมีความรู้เกี่ยวกับสรรพคุณของวัตถุดิบในการประกอบอาหาร เป็นต้น และกำหนดรูปแบบการพิจารณาออกใบรับรองต้องเป็นในรูปแบบของคณะกรรมการ (อย่างน้อยไม่ต่ำกว่าสามคน)
2. กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานของร้านอาหารในการพิจารณาออกใบรับรองให้มีมาตรฐานเดียวกัน และไม่ขัดกับกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานรัฐ
3. กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นหน่วยงานที่ควบคุม กำกับ ดูแล องค์กรเอกชน โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2552 กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขอออกใบอนุญาต กรณีองค์กรเอกชนจะทำการออกใบรับรองคุณภาพอาหารของร้านอาหาร
4. กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรักษามาตรฐานคุณภาพของอาหารอย่างชัดเจน รวมถึงระยะเวลาในการตรวจสอบมาตรฐาน และกำหนดเงื่อนไขในการเพิกถอนใบอนุญาตขององค์กรเอกชน และเงื่อนไขการเพิกถอนใบรับรองที่องค์กรเอกชนเป็นผู้ออกให้แก่ร้านอาหารในกรณีกระทำการผิดเงื่อนไข

บรรณานุกรม

- เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. **หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2558.
- ขวัญชัย สันตสว่าง. **กฎหมายป้องกันการผูกขาดทางเศรษฐกิจและการคุ้มครองผู้บริโภค**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549.
- นนท์วินิจ เจริญนวัช. **คำอธิบายเรียงมาตราพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522**. นครปฐม: โครงการตำรา กองบังคับการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2550.
- รัชวรรณ อภิลักขิตกาล. **มาตรฐานและกฎหมายอาหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2561.
- วรเจตน์ ภาคิรัตน์. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง : หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง และการกระทำทางปกครอง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2546.

บทความในวารสาร

- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์. “การควบคุมโฆษณาเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค.” วารสารนิติศาสตร์ 2, 10 (2523): 245
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. “เงื่อนไขการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน: มาตรการในการควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย.” วารสารนิติศาสตร์ 30, 2 (มิถุนายน 2543): 187-189.
- วุฒิชัย จิตานู. “การบังคับใช้หลักการสัดส่วน (Principle of Proportionality).” วารสารศาลรัฐธรรมนูญ 8, 22 (มกราคม-เมษายน 2549): 41-43.
- สุรพล นิติไกรพจน์. “ข้อความคิดเบื้องต้น เกี่ยวกับกฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ.” วารสารนิติศาสตร์ 3, 21 (กันยายน 2534): 372.

วิทยานิพนธ์

- วรณู จิวระนันท์. “หลักความได้สัดส่วนในระบบกฎหมายไทย.” วิทยานิพนธ์
นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

กฎหมาย

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535